

Barn som far illa

Barn eller ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa är ett gemensamt samhällsansvar. Den som misstänker eller vet att ett barn far illa och behöver hjälp bör kontakta någon av socialtjänstens barn- och ungdomskontor och göra en anmälan.

När man vänder sig till våra barn- och ungdomskontor för att göra en anmälan eller för att ansöka om hjälp så är det en mottagningssekreterare som tar emot anmälan eller ansökan. Mottagningssekreteraren gör sedan en bedömning om det ska göras en utredning eller inte. Målet med en utredning är att vi tillsammans med barnet och föräldrarna ska komma överens om vad som är bäst för barnet eller ungdomen.

Kontakt med vårdnadshavare

Efter anmälan sker en förhandsbedömning av ärendet. Under förhandsbedömningstiden, som får ta högst 14 dagar från inkommen anmälan, har socialtjänsten kontakt med vårdnadshavare. Oftast träffar man barnet/den unge. Man kan också ha kontakt med den som gjort anmälan om den som anmält har anmälningskyldighet. Om det efter förhandsbedömningen fortfarande finns oro för att barnet/den unge far illa, inleds en utredning enligt Socialtjänstlagens 11 kap § 1.

Olika instanser ansvarar

Socialnämnden ska enligt 5 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, verka för att barn och ungdom växer upp under goda och trygga förhållanden. Nämnden ska i nära samarbete med hemmen sörja för att barn och ungdom som riskerar att utvecklas ogynnsamt får det stöd och den hjälp som de behöver och, om hänsynen till den unges bästa motiverar det, vård och fostran utanför det egna hemmet.

Socialtjänstens insatser för barn och ungdom bygger på frivillighet från de berörda enskildas sida. Under vissa förutsättningar kan det bli aktuellt med ett tvångsingripande. Bestämmelser om sådan tvångsvård finns i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Vård med stöd av LVU grundas på brister i barnets hem (2 § LVU) eller den unges eget beteende (3 § LVU).

I Jönköpings kommun är det de sociala områdesnämnderna – alla inom sitt geografiska område – som avgör ärenden som enligt socialtjänstlagen, lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga m.fl. lagar, ankommer på socialnämnden och som avser vård eller någon annan åtgärd beträffande enskild person.

När vi misstänker brott

Om ärendet handlar om misstanke om att barnet eller den unge är utsatt för våld eller lever med våld i sin familj, inleder socialtjänsten en utredning direkt. När det handlar om brott mot barn – både att själv vara utsatt eller uppleva våld i familjen – görs en polisanmälan och parallellt med socialtjänstens utredning startar en brottsutredning inom polisen.

Om utredningen visar att barnets hälsa eller utveckling riskerar att allvarigt skadas om vård inte ges, och detta inte kan ske frivilligt, ansöker socialnämnden hos förvaltningsrätten om vård enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU. Ibland kan inte rättens beslut avvaktas och då sker ett akut omhändertagande.

Skäl till akut omhändertagande kan vara:

- fysisk eller psykisk misshandel
- sexuella övergrepp
- grava brister i omsorgen
- något i hemmet innebär stor risk för skada för barnet, till exempel missbruk eller psykisk sjukdom.

Uppföljning

Om ett barn vårdas med stöd av socialtjänstlagen i ett annat hem än det egna, ska socialnämnden minst en gång var sjätte månad överväga om vården fortfarande behövs (6 kap. 8 § första stycket SoL). En motsvarande bestämmelse finns i 13 § andra stycket LVU beträffande barn och ungdomar som vårdas med stöd av 2 § LVU, dvs. på grund av brister i barnets hem. När det gäller unga personer som har beretts vård på grund av deras eget beteende enligt 3 LVU, ska nämnden var sjätte månad pröva om vården ska upphöra, s.k. omprövning (13 § tredje stycket LVU).

Om man är missnöjd

Socialtjänstens beslut om att inleda utredning kan inte överklagas.

Om man inte är nöjd med socialtjänstens beslut efter en utredning kan den som är part (vårdnadshavare och den unge som fyllt 15 år) överklaga det. Överklagan skickas till socialtjänsten som vidarebefordrar det till förvaltningsrätten. Om man inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut i ett ärende om omhändertagande enligt LVU kan den som är part överklaga det till kammarrätten.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) är den myndighet som granskar socialtjänstens arbete. Om man är missnöjd med socialtjänstens hantering av ett ärende kan man vända sig dit för en granskning av socialtjänstens handläggning.

Publicerad: 2015-02-24 07.54 Socialtjänsten Jönköpings Kommun